

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Pünkösöd.

Egyezernyolshatvenkilenc esztendeje annak, hogy az Ur Jézus tanítványainak megjelent a Szentlélek fehér galamb képében. Kitartásra buzdítva, az isteni ihlet malasztjában részesíté őket... és ők kimenvén a nép közé, szabadon hirdették vala Jézus tanait, azonnal megtérítvén a zsidók és hitetlenek ezreit. Ezzel vetette meg alapját Péter apostol a katolikus anyaszentegyháznak, a mely mindig pünkösdi vasárnapján ünnepli evfordulóját és ez alkalommal az egész világon hirdetik a szeretet, az isteni szeretet nemes tanát, a mely ebben az egy mondatban nyer legszobben kifejezést: *„Szeresd felebarátodat, mint tennmagadat!”*

A jó és nemes gondolkodású keresztény — tekintet nélkül állására és hivatására — szinte önkénytelenül is eleget tesz Krisztus ezen tanának, a mikor bajba jutott felebarátjának segítő jobbát nyújtja, a mikor enyhíti embertársának kínját s a mikor melléje áll az élet küzdelemben, tettel segíti és támaszal látja el a szűkölködőt. Ez a nemes érzés s ez a jóindulat megvan minden egyes emberben, a mely azonban nem ritkán aldozatul esik az önzésnek, a kárörvendésnek, de csak az oly embereknél, a kik szívükön, lelkükön erőt engednek venni a sátánnak, a mely szintén ott szunnyad minden egyes ember lelkének mélyén s csak az alkalmat várja, a mikor felülkerekedhetik, hogy kiölje az emberi szívből, a lélekből a szeretetet s azzal együtt sok más nemes erőt.

A szeretet tanát legjobban követik azok az emberek, a kik legtávolabb állanak az élet küzdelmeitől, a kik nem ismerve a mai kor lüktető, lázas rohanását és törtetését, messze távol a világ zajától, megnyugodva az Isten rendelésében, különösebb izgalmaktól menten, békeben, szeretetben és istenfélelemben élik le napjaikat, megadva az Istennek, a mi Istené és az embernek, a mi az emberé. Az ilyen boldog embereket azonban nem lehet a városok rajában, az élet lüktető kohójában megtalálni... messzebbre kell mennünk... közelebb az Istenhez, oda, a hol bérezek zárják el előlünk a hit-határt, oda, ahol az ember állandón az Isten templomában érzi magát, a hol az Isten felismeri a mennydörgésben és a zsenge fűszilban egyaránt. Van egy

ilyen ország, a hol sok, nagyon sok ilyen boldog emberrel lehet találkozni s ez: Tirol.

A Kárpátok, Erdély bérezei, vadregényes helyei megkapóan szépek s az ember napokig elméláz a legnagyobb mester: a természet remekművén, hanem Tirol természeti szépségei ezeket messze felülmúlják. Nem tudom, más is úgy van-e vele, de nekem felejthetetlenek lesznek azok a napok, a melyeket Tirol hegyeiben eltöltöttem.

Amorre csak mentem, mindenütt megleégedett, jókedvű emberekkel talalkoztam, a kik a legnagyobb örömmel osztották meg velem szerény ebédjüket, utbaigazitottak, kalauzoltak s a mikor már messze elhagytam őket s fenn a bérezről visszatekintettem az alattam fekvő kis tanyára, kaluplengetve üdvözöltek s felhalatszott hozzám a tiroli ének kedves refrainje; a jödler!

Pedig ezek az emberek nem gazdagok. Fenn 2—3000 méter magasságban állandóan küzdenek az elemekkel. Földjük nem hoz meg annyit, a mennyiből nálunk egy nagyobb család megélne, mert a hóhivának, az óriási viharok lesöprik a szikláról a talajt s ezek az emberek mégsem szenvednek szükségét, sőt megleégedettek és boldogok, mert igényeik nincsenek s bármily veszedelem közeledik is feljűk, az egész család az Istent hívja segítségül, a, ki sohasem hagyta el őket.

Erőteljes növésű, daliás nép és talán a leghithűbb keresztények, a kiknek a vallásban gyökereszik legnagyobb erejük. Egy évszázaddal ezelőtt nem ismertek katonáskodást s mégis megállították utjában a nagy Napoleont s Hoffer, az egyszerű koresmáros vezérlete alatt összeraglott tiroli parasztok Mantuanál szétverték a nagy hőrdítő óriási seregét!... Isten nevével ajkaikon robantak az ellénre s Isten nem hagyta el őket. A milyen nagy az istenfélelmük, ép oly rajongó szeretettel csingenek hazájukon, a melyet mindlenekfelett szeretnek.

Évekkel ezelőtt Tirol legszebb részét: a Pusztér- és Ziller-völgyeket jártam be. A pünkösdi ünnepeket ott fenn a magasban töltöttem el. Két utitársammal már bajnuli két órakor indultunk utba, hogy a napfelkeltét már a magasban láthassuk. Az előző éjjelt egy kis tanyán 2300 méter magasságban töltöttük el s csak így voltuuk képesek reggeli 1/4 órára elérni a gerincezek

Elő magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia lázi hangszarkészítője, az Oroskai és a szabadalmazott Rádiószel tárogató feltalálója Budapest, Lánoszid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült ósazes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeit. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az ósazes hangszerek javításra olcsón eszközölköttek. Arjogyzék minden hangszerről külföldi küldeték. Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára. 0

STOWASSER JÁNOS

osás. Arci és kiralyi udvari szállító a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.

azt a pontját, a melyet szívélyes házi gazdánk a napfelkeltének meglátására legalkalmasabbnak tartott. Isteni látvány volt. Délelőtt 11 órakor áthaladtunk a gerinczen s mintegy 5—600 méternyire alattunk egy tanyát pillantottunk meg, körülvéve istállóépületekkel. Mődösabb ember birtoka lehetett, mert az alpesi legelőn szép osopot teben és borju legelészett. Egy öklömnyi pásztor gyerek vigyázott rájuk.

Csakhamar leértünk s a ház előtti gyepen végignyújtóztunk. A pásztorgyerektől megtudtuk, hogy a ház egész népe templomba ment s csak délután 2 órára térnek vissza.

Elmózsiankból jóízűt falatozva, gyönyörködtünk a táj szépségében, a mikor a meredek uton felfelé jött a tanya gazdája, felesége, két szép legényfia, a kik közrevettek egy csinos képű, mintegy 16 éves leánykát: a testvérüket. Valamivel hátrább jött a cselédség, legények és leányok egyenesen. A mint meglátott bennünket a tanya tulajdonosa, gyorsította lépéseit s mi is eléje siettünk, hogy üdvözljük.

Mintegy 50 éves, erős, egészséges, daliás alak volt a házigazdánk, a ki megmutatta az egész háztartását s még az istállót is kénytelenek voltunk megnézni, a hol szép marha-állomány — amint ő mondta — egyedüli büszkesége állott.

Visszatérve az ebédlőbe, a falon észrevettem egy már teljesen szinehagyott fényképet, a mely egy katonát ábrázolt, a kinek a mellét egy érem és a koronás ezüst érdemkereszt díszítette. Mint katonát természetesen nagyon érdekelt a dolog s házigazdánk elmondta, hogy az az ő édesatyja, a ki a háboruban szerezte meg magának az ezüst vitézségi érmet s mint esendőr az érdemkeresztet.

Kérésünkre azután elmondotta atyjának a történetét úgy, a hogy az azt neki elmesélte.

— Boldogult atyám — kezdte — magyar ember volt és én is annak érzem magam!

— Hogy, hogy? szakítottuk félbe örömteljesen, mert arra nem voltunk elkészülve, hogy e helyütt honfitársunkkal találkozassunk. Százféle kérdést intéztünk hozzája, de a legelső az volt, hogy tud-e magyarul? S mily nagy volt meglepetésünk, a mikor bár törve, de mégis elég érthetően beszélt hozzánk zengzetes anyanyelvünkön, sőt belevonta a társalgásba két fiát s leánykáját is, a kik szintén beszéltek magyarul.

— Atyám — folytatta házigazdánk — már zseme gyermekkorában teljesen árván maradt és az emberek jóindulatára volt utalva. 1859-ben önkéntesen beállott katonának s résztvett az olasz hadjáratban. Magentánál egész nap a harcvezetésben volt s több rohamban résztvett. Az utolsó roham alkalmával, ő maga sem tudta megmondani, hogy, hogy nem, visszavonult a csatártnéz, hanem ő jólfedett helyzetben megmaradt s az

ellenség egyik rajára több lövést tett. Egyszer csak egyedül találta magát s most már életkérdés volt nála a határos tüzelés, a melyet folytatott is addig, a míg az ellenség egy golyója vállon nem találta és ezáltal harc képtelenné tette. Épen a legjobb pillanatban érkezett hozzája a tiroli császári vadászrezdnek egy kisebb raja, a mely azután a kevés számú ellenséget szuronynyal elzavarta. Ő eszméletét veszítve a tábori kórházba került s csak ott tudta meg, hogy őt egy vadász mentette meg, a ki a mentés alkalmával szintén megsebesült s tőle a harmadik ágyon vivja haláltusáját.

Heves fájdalmai daczára is odavonszolta magát megmentőjének kórágyához, hogy legalább megszorithassa a derék bajtárs mindinkább megmerevedő kezét. Csodával határos, hogy mind a ketten felgyógyultak. Atyám sebesülh bajtársát attól a pillanattól kezdve, hogy valamivel jobban érezte magát, éjjel-nappal ápolta s oly benső barátság fejlődött ki köztük, a mely atyámat arra indította, hogy a hadjárat befejezte után bajtársával hazajött s ezen a tanyán otthont talált.

Élnék még öregek, a kik mind a kettőt ismerték s azok mondják, hogy párjukat ritkító szép legények voltak.

— Tehát Magentánál kapta atyja a vitézségi érmet? vetém közbe.

— Igen ő is, de a megmentője is!

— Atyám segített a gazdaságban s már egészen hozzászokott az itteni viszonyokhoz. Mintegy 5 év telt el, a mikor a szomszédos tanyatulajdonos leánya mindkettőjüknek a szívét megbabonázta. A mikor tudatára ébredt annak, hogy barátja is szereti a leányt, feláldozta szerelmét s bármennyire tartóztatták is, elment, beállott esendőrnek.

Múltak, teltek az évek. Atyám lassanként előlépett s őrsparancsnoki minőségben visszajött erre a vidékre, de a tanyát messzire elkerülte, mert meg mindig élénk emlékezetében élt annak a leánynak a képe, a kiért annyit szenvedett.

Bátran ellátogatgatott volna régi, meghitt barátjához, mert nálunk a házasság mentség s nincs senki itt körülöttünk, a ki csak egyetlen egy bázasságtörésről tudna.

Már két éve őrsparancsnokoskodott atyám, a mikor egy éjjeli szolgálata alkalmával a tanya feletti gerinczen haladt el. Holdvilágos éjszaka volt s az egész tanya fényesen vált el az őt övező sziklák barnás sötétségétől. Atyám megállt egy pillanatra s kutatólag fürkészte át az egész tájat. Egyszer csak világosságot vett észre az istállóépületben. Határozatlan fény volt, a mely egyre nagyobbodott. Nemsokára tisztában volt annak eredetével . . . tűz volt.

Ahogy csak tudott, rohant le a gerinczről s rövid negyed óra alatt ott volt a már teljes lánggal égő istálló-

Ha fáj a feje ⁷ ne tévővázsek, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migrain és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítva.

nál, a hol az egész cselédség, élén a gazdával, a barmok megszabadításán fáradozott. Faépület volt az istálló ép úgy, mint a lakóház is s égett, mint a szurokba mártott fáklya. Atyám és a vele volt csendőr egy pillanat múlva már benn voltak a lángtengerben s tőlük telhetőleg segédkeztek menteni mindazt, a mit még lehet. Tépett ruházatban, perzselt hajjal és szakállal küzdött a rettenetesen pusztító elem ellen, amely mindinkább nőtt. Oltásról szó sem lehetett. Minden igyekezetük odairányult, hogy a barmokat megszabadítsák, a mi — sajnos — csak részben sikerült. Ebben a lángtengerben látta viszont egymást a két régi fegyvertárs. Egyik sem szólt semmit, hanem némán kezét szorítottak s azzal folytatta mindegyik ott, a hol az előző pillanatban elhagyták.

A tűz átesapott a lakóházra is s az is a lángok martaléka lett.

Hogy mi történt később, azt atyám mindig csak futólag említette és anyánktól sem tudhattam meg közelebbi részleteket; csak annyit tudok, hogy atyám megmentette a biztos tűzbalálból barátját, a miért azután a koronás érdemkeresztlettel lett kitiüntetve.

Mintegy 15 éve egyszer bentjártam a városban, hogy apró ügyeimet elintézzem. Emlékszem reá, januárban volt s alig volt hó, úgy hogy a gyalogutak egész járbatók voltak, a mi bizony nálunk nagy ritkaság. Feleségem erősen reám parancsolt, hogy feltétlenül hozzak naptárt.

Akkoriban meglepetésszámba ment a most már minden tiroli háztartásban nélkülözhetetlen «Armeé Kalendar» (katonai naptár) s egyik példányát sikerült is megszereznem. Holtfáradtan érkeztem haza s azonnal lefeküdtem. Feleségem azonban azonnal átfutotta a naptárt s bár drágállotta azt, mégis megörült neki. Lén már félig-meddig aludtam, a mikor a feleségem fellármáz azzal, hogy édes atyámnak a története, t. i. barátjának a tűzbaláltól való megmentése részletesen le van közölve.

— Ne mondják az urak — folytatta — hogy kidi-esérem atyámat, itt van a naptár, olvassák el.

Azzal átnyújtotta a nagy becsben tartott ereklyét, a melyből az elmondottakon kívül nagy részletességgel körülbelül a következő tényállás nyert megállapítást:

A lakóház teljes lánggal égett s a két fegyvertárs még mindig újból és újból benyomult a házba, hogy legalább a legeztiükségesobbeket megmentse. Kemény csendőrmester abban a pillanatban lépett ki a szabadba, a mikor a tető beszakadt s áttörte a lakószoba mennyezetét. A nagy zürzavarban egyszer csak rémes sikoltozást hall s látja, hogy az asszony — jajveszékelve a férje után — az égő házban rohan. Pillanat alatt tisztában volt a helyzettel. Az asszonyt feltartóztatva, újból áttör lángon és zsarátnokon keresztül, hogy segítségére siessen az égő házban rekedt barátjának.

Egy örökkévalóságig tartott az a pár pillanat, a mig a bős immár teljesen eszméletlen barátját szerencsésen kimentette a lángtengerből s mitsem törődve a saját égési sebeivel, annak élesztéséhez fogott.

Kemény őrmester kinzó sebeitől gyötörve érkezett haza őrsére, a hol gondos ápolásban részesült. Hetek múlva teljesen felgyógyulva, nagy ünnepések keretében tüzték mellére a koronás ezüst érdemkeresztet, amely méltón sorakozott a háboruban szerzett vitézségi érem mellé, mert Kemény őrmester bebizonyította, hogy nemcsak az ellenség előtt állta meg helyét, hanem békében sem habozott életét feláldozni egy polgártársának, egy barátjának megmentéseért.

Az eset folytatását azután bázigazdánk csak egy élte-sebb szomszédjának az elbeszéléséből ismeri.

— Atyám — folytatta — visszadta barátjának az életét, amelyet az azonban már nem sokáig élvezett. A nagy csapás, a rendkívüli fáradalom aláásták egészséges szervezetét s nemsokára sorvasztó kór lepte meg, amely korai sirba vitte.

Halálos ágyán magához bivatva atyámat s nejét és egyetlen kis leánykáját az ő gondjaira bízta. Atyám vállalta a megbízatást s annak meg is felelt.

A gyászév letelte után atyám oltárelé vezette barátja özvegyét s mindketten öreg kort értek meg. Ez a tanya maradt kettőnkre. Mostoha nővérem még mint serdülő leány halt meg s így én örököltem az egész fanyát. Boldog életet élek, csak az fáj, hogy tulajdonképpen hazámat nem ismerem.

Nehezen váltunk el házigazdánktól, aki vezetőül mellénk adta legnagyobb fiát; egy mellékösvényen levezetett bennünket a völgybe.

Mintegy nyolcz éve — szabadságom ideje alatt — találkoztam régi két utitársammal. Felelevenítettük tiroli eleménycinket s azoknak hatása alatt elküldöttünk szívélyes gazdánkknak — egy ládikó magyar földet. Megható levélben válaszolt. Elásta azt a báza előtt és bavaszi rózsát ültettek bele.

Újból pünkösöd van... Vajjon él-e még az a messze idegenbe szakadt magyar vér, a mely oly fényesen fogadta meg és váltotta be a krisztusi tant: «Szerecsd felebarátodat, mint lemmagad!»

Belga királyi nemzeti csendőrtestület.

Ismerteti: Fischer Ede ca. k. csendőrnagy tanulmánya alapján:
R. I.

Állomány.

(Folytatás.)

Egy tábornok, öt törzstiszt, 12 százados-századparancsnok, 51 főtiszt, két élelmezési tiszt, egy katonanovos, egy állatorvos, 1837 lovas- és 1525 gyalogcsendőr.

A belga csendőrség állománya az ottani hadsereg létszámához viszonyítva, mint az alábbi táblázat mutatja, igen erős.

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNEL
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 8. SZ.
13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

Létszám	A hadsereg állománya (legénység)	A felügyeleti körlet		Népesedési arány	Egy csendőrrre jut		
		□ % ₁₀₀ -ben	lakosainak száma		hadseregbeli fő	□ % ₁₀₀	lakos
1525 gyalogszendőr	40.521	29.455	7.160.547	243	12	19 ³¹ / ₁₀₀	4695
1837 lovascsendőr						16 ² / ₁₀₀	3885
Összesen: 3362 fő						8 ⁷² / ₁₀₀	2129

Fegyelemkezelés, büntetőjogi hovatartozandóság.

Katonai büntettek és vétségek esetén a belga csendőr a katonai büntetőbírósnak van alávetve. Közönséges büntettek és vétségek esetén a polgári bíróság ítélkezik felette. Katonai büntetőbírósnak hatáskörébe tartoznak a katonai fegyelem, az őrszolgálatban kötelességeért, jogtalan fegyverhasználat, szökés, katonai titok elárulása, hazaárulás, katonai javak elleni merénylet és a lopás.

A csendőr a polgári bíróság által kiszabott büntetését a polgári szabadságvesztési helyeken (cachot = börtön, la salle de police = közigazgatási fogház) tölti ki.

Szabadság.

Minden csendőrnek évente 30 napi szabadságra van igénye, azonban bizonyos megkötéssel. Így, hogyha a csendőr megfenyítettik, akkor annyi napra való szabadságigényét elveszti, ahány napra el lett zárva. Ha a csendőr egy negyedéven belül báromszor megfenyítettik, akkor vagy el lesz bocsátva, vagy pedig a csapathoz visszaküldve.

Jellemzés.

A belga csendőrség kiváló tulajdonságai annak katonai szervezésében nyilvánulnak meg elsősorban. Ez egy elejétől végig egyöntetűen, katonai irányban szervezett testület, a mely csak a hadügyminiszternek van alárendelve.

A testületben kitünő katonai szellem és felfogás uralkodik, mert az nemcsak katonailag szervezett őrtest, hanem komoly esetekben egy igen tekintélyes kiegészítő része a halseregnek.

A testület, amely válságos időkben hivatva van arra, hogy a hadsereggel, mint önálló csapatot együtt barcoljon, kiváló tekintélynek örvend Belgiumban, s azt mintegy gárdaszámba veszik.

Tisztek és legénység kiképzésére és továbbképzésére szolgáló eszközök.

a) A tisztakar, mint már említettem, a legénység állományából egészítődik ki. Tiszti vizsgát csakis középiskolát végzett, intelligens altisztek tehetnek.

A tiszti vizsga tárgyai ezek:

1. *Általános ismeretek*: a francia és flamand nyelveknek szó- és írásban tökéletes bírása, mindkét nyelven tökéletes fogalmazási képesség; a matematika, fizika, chemia, földrajz és történelem terén olyfokú jártasság, amely a középiskolákban megköveteltetik.

2. *Katonai tantárgyak*: a hadászat alapvonalai, hadseregszervezet, Belgium katonai földrajza, hadtörténelem (főbb vonásokban), tereptan, várbarcz, gyalogsági és lovasági gyakorlati szabályzat és lóisme.

3. *Szaktantárgyak*: az összes csendőrségi utasítások és szabályok, büntetőtörvény, bünygyi nyomozás, daktyloszkopia, felderítő-szolgálat, a rendőrségi szabályzat (oly mérvben, a mennyire az a csendőrségi szolgálatot érinti), gyakorlati és badgyakorlati szabályzat a csendőrség számára, a háboru esetén felállítandó hadosztály csendőrszázadok részére összeállított szabályzat és a csendőrségi mozgásitási utasítás.

A szakvizsgát a jelölt egy csendőralezrcdes, egy csendőrőrnagy, egy hadbíró és egy vezérkari tisztből álló bizottság előtt teszi le, melynek elnöke a csendőrpáncsnok.

A vizsga egy év múlva megismételhető.

Az a tiszt, a ki a százados-századparancsnoki és ennek folyományaként a törzstiszti rendfokozatra aspirál, egy külön törzstiszti vizsgát köteles letenni, amelyre privát szorgalomból készül elő.

A vizsgán, a már a tiszti vizsgánál előirt tantárgyakon kívül, a magasabb katonai szakképzottség, az ideiglenes és állandó erődítések és mindhárom fegyvernem gyakorlati szabályzata képezik az anyagot. A speciális csendőrségi tananyag azonos a csendőrtiszti szakvizsga anyagával, mindamelllett különös súlyt helyeznek a bünygyi ismeretek tágabb látkörére. Ezen a vizsgán kel végül a jelöltnek beigazolni egy önálló csapatot vezetéseére való képességét.

Vizgabizottság: egy magasabb rangu tábornok (rendszerint a csendőrségi felügyelő), egy magasabb rangú vezérkari tisztből és egy hadbíróból áll.

A vizsga egy év múltán megismételhető.

Minden csendőrtisztnak több ízben kell a lovagló tanfolyamot látogatni s lovaglásban jártasságának legalább oly fokunak kell lenni, mint egy lovastisztnékn.

Tiszti továbbképzést célzó intézmény nincsen.

b) *Legénység*: A legénységi növendék a mozgásitási századnál (mobile escadron) lesz kiképezve, e ozélból egy éven át a század állományában marad s a kiképzés négy fokozata szerint a század négy szakaszába lesz beosztva.

Az ujonnan felvett (ujonc) legénység a negyedik szakaszba lesz beosztva, amelyből körülbelül két hónap múlva a harmadik szakaszba kerül. A negyedik és harmadik szakasz az úgynevezett ujonczszakaszok. A máso-

FIGYELMEZTETÉS!

Ne vegyen addig grammfont, eufont, hanglemezt vagy bármily más hangszert, amíg

REICH ALADÁR műhangszer készítő
BUDAPEST, VIII/c. NÉPSZÍNHÁZ-UTCZA 27. szám.

Csendőröknek 5% engedmény!

képes árjegyzékét el nem kéri, amely ingyen lesz küldve. ::

Grammofon 22 K, eufon 35 K,
hanglemezek 2-40 korona.

A király-díj a budapesti lóversenyen. — Rasca, a király-díj nyertese

dik és első szakasz legénysége nyolcz hónapon át különösen a csendőrségi szolgálatra lesz kiképezve. Az első szakasz tulajdonképen előkészítő tanfolyam az altiszti vizsgáboz, a mely (bizonyos szolgálati idő elteltével) az őrsön letehető.

(Vége köv.)

A gyémánt Európában.

A gyémánt európai termőhelyeiről írja dr. *Mauritz Béla* a „Természettudományi Közlönyben” az alábbiakat. A gyémánt egyedüli termőhelyének sokáig Kelet-Indiát tartották. Az ókor és középkor összes gyémántkövei mind innen kerültek ki. A 17. század vége felé fedezték föl a Borneo-szigeti gyémántmezőket; 1725. év táján bukkantak reá a braziliai gyémántföldre; 1851-ben kerültek a kereskedelembe az első ausztráliai gyémántok; egy évvel azelőtt lett ismeretessé az észak-amerikai gyémánt; 1867-ből van az első biztos adatunk a dél-afrikai ún. Kap-gyémántokról, melyek a ma forgalomban levő gyémántoknak 90%-át alkotják; 1890-ben fedezték fel Guayana területén ezt a becses drágakövet.

Kevesen tudják, hogy Európa területén a gyémánt már régóta ismeretes. Igaz, hogy az itt talált gyémántoknak száma oly csekély, hogy azok csak ásványtani ritkaság számba mennek és a kereskedelemre semmi hatásuk sincs. Európának két területén találtak gyémántot: az Ural-hegységben és a Lapp-földön.

Az urali gyémánt felfedezése valóban nagyon érdekesnek mondható, mert czéltudatos kutatással történt.

Az 1829. évben Miklós csár kezdeményezésére Humboldt Sándor, Rose Gusztáv és Ebreberg kutató-utazást rendeztek az Ural-hegységbe. Már régebben fölismerte Engelhardt Móríz, hogy a braziliai és uralhegységi arany- és platina-tartalmú bordalék ásványai azonosak és Braziliában a törmelékben találják a gyémántot; ennek

alapján Humboldt már az 1823. évben kijelentette, hogy az uralhegységi törmelékben valószínűleg meg kell lennie a gyémántnak is. Humboldt útja azonban sikertelen volt.

Humboldt utjának egy részén elkísérte gróf Polier, a kit Humboldt a czél iránt nagyon föllekesített. Gróf Polier kutatni kezdett a felesége (szül. Schachowski benczegnő) birtokán. A Bissersk környéki aranytartalmú törmelékben 1829. július 5-kén találta az első gyémántszemet, még pedig az Ural-hegység európai lejtőjén az Adolphskoi aranymosóban. Az iszapos törmelékben a gyémánt e helyen arany, platina, kvarcz, mágnesvas, pirit, kalczedon és anatóz társaságában fordul elő. Mindezek a törmelékek a magasabban (hegyek lejtőjén) fekvő kvarczos kloritos talkpalából származnak, a mely közetbe egyes vörös vaskő-, mész- és fekete dolomittelepek vannak beiktatva. E közetekben kell keresnünk a gyémánt anyakövet. Adolphskoi környékén mindössze csak valami 150 gyémántszemet találtak, melyek átlátszó, erős fényűek és szintelenek, vagy sárgásak; vannak közöttük legömbölyödött dodekaéderek. A legnagyobb szem két és félkarát súlyú (1 karát=200 mg), a legkisebb szem 1/8 karát; némelyikben feketésbarna szenes zárványok találhatók. Újabb időben itt megint találtak öt gyémántszemet, a mi a találokat rendszeres kutatásra serkentette, de eredmény nélkül.

Az Ural-hegységnek egyéb pontjain is találtak gyémántot. Már az 1891. évben Jekaterinburgtól keletre, két kis gyémántszemet leltek; az 1838. évben goroblagodatski bányakerületben egy apró gyémántszemre találtak és reá egy évre az Uspenskoi-bányában szintén egy szemet találtak; majd később néhány szemre skadtak a Serebrianaja (Perm tartomány) folyó mentén és egy szemre a Kamenka-bányában (Orenburg-kerület.) Az 1893. évben az Uralhegység déli részén Katschkar mellett fedezték föl gyémántot, még pedig épen olyan körülmények között, mint az Uralhegység fentebb említett északi részein. A legújabb leletek Koltacsi környékéről valók (Newjansk-kerület). Eddig a 16 Uralhegységi gyémántlelőhelyen 222 gyémántot találtak, melyek között a legnehezebb 3 karát súlyú. Ezek a gyémántok mind tiszták, szintelenek és átlátszóak.

A lappföldi gyémántról nem nagyon sokat tudunk. Rabot Ch. a nyolczvasas években több utat tett a Pasevig-völgybe, amely Norvégia és Oroszország határán a Varanger-fjordba, szóval az Északi-Jeges-tengerbe torkollik. Itt gránátos homokban találta a gyémántot. A folyó állandóan gnájszon teszi meg útját, ezt a közetet számos pegmatit- és gránittelér szeli keresztül. A gránátos homok ezeknek a közeteknek törmelékéből áll. Vélain Ch. szerint a törmelék ásványos elegyrészekben nagyon

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153 44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadjunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1 Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkénél, 8% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkeamatadólevonásával) 2 Olytakarékbetéti után, melynél a betéte az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkeamatadó levonásával.)

Előleglet nyújtunk értékpapirokra, sor jegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében. Jutányos kamattétel mellett. Utalványok, juttatványok és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

Hölgyek a nagy tribün lépcsőjén.

Graf Tuloci László, a nyertes ló gazdája (középen).

A király-díj a budapesti lóversenyen.

gazdag, ő ugyanis a következő elegyrészeket tudta benne fölismereni: gránát, mely az összes törmeléknek körülbelül fele, zirkon, amfibol, glaukofán, cziánit, augit, kvarc, korund, rutil, magnetit, staurolit, andaluzit, turmalin, epidot, földpát. A gyémánt apró kis éles töredékekben lelhető; a legnagyobb szem 1.5 mm. átmérőjű. Nagyon sok zárványt tartalmaz: gázzal töltött hólyagokat és kis idegen kristályokat.

Tudományos szempontból nagyon fontos volt ez a felfedezés, mert a Lapp-földön a gyémántot ugyanazok az ásványok kísérik, mint Indiában és Braziliában és a gyémánt anyaköve itt pegmatit (nagyszemű gránit) épen úgy, mint helyenként Indiában.

KÉPEINKHEZ.

A Király-díj a budapesti lóversenyen.

A tavaszi meeting legszebb és legérdekesebb versenye. Óriási izgalom már napokkal előbb a turfátogatók között. Szakadatlan kocsisor és végnélküli emberáradat a verseny nap délutánján. Rogyásig megtelt tribünök a lóversenyterén. Csallhatatlan reményekkel telt keblek és emberi számítások kifelé menetkor és hosszú orr később a hazatérők legtöbbszörénél. Százezer korona a győztesnek stb. ! Ez a Király-díj.

Nincs oly érdekes esemény, oly borzalmas vagy világot rengető szenzáció, a mi e napra háttérbe ne szorulna. Sőt napokkal előbb ezzel kél, ezzel fekszik, ennek hatása alatt tippel, veszekszik, vitatkozik, ócsírol és dicser minden igazi sportember, nők és férfiak egyaránt.

Az idén még a szokottnál is érdekesebb volt ez a verseny, mert versenylovaink elitjébe tartozó mintegy 10 ló indult benne s előrelátható volt, hogy a legtájékozottabb turfátogatónak is meglepetést szerezhet ez a esport. Úgy is történt.

A versenyt a képeink egyikén bemutatott Rascal novü ló nyerte meg, még pedig most már harmadizben. Tavaly és harmadéve ugyancsak ez a ló volt a Király-díj nyertese, így tehát már 300.000 koronával szerencsétlente meg boldog tulajdonosát: Teleki László grótot ez a híres ló s ezenkívül még több százezerrel más versenyeken való nyeresével, úgy hogy összes versenynyeresége már 675.000 koronára rug ennek a lónak.

A kik következetesek a játékban, ragaszkodtak ehhoz a lóhoz most is, ellenben az ingadozó jellemű turfmanok hűtlenek lettek hozzá, mert csak pár nappal előbb szorvedelt csufos versenget nálánál gyengébb klasszima lovaktól, úgy hogy csak harmadiknak tudott bekullogni.

Uglátszik azonban, hogy ez a vereség csak az érdeklődők szemébe való porhintés volt, mert az e ló 12-én tartott Király-díj versenyen a legnagyobb súly mellett és sokkal számottevőbb lovakkal szemben már jó félhosszal nyerte meg az első díjat s ezzel szép nyereséget szerzett a benne bizó fogadóközönségnek is.

Nem is volt a napon ünnepelebb élőlény a Kúrpátoztól az Adriáig, sőt tán még azokon is tul, mint a Rascal és a lovasa: Janek, a leghíresebb magyar zsoke.

Tapsoltak, eljeneztek nekik még azok is, a kik más lovakat fogadva, vesztéségbn voltak, sőt ha az ellenőrizhetetlen turfhireknek hinni lehet, egyik fővárosi híres cigányzenész meg is csókolta Rascalt. A mi elvégre

nem is lehet diffamáló som a lóra, sem az emberre, lévén a ló ösidők óta az ember legjobb és leghíresebb társa, örömeinek és szenvedéseinek usztályosa báboruban és bókóben egyaránt.

De büszkék lehetünk erre az ünnepelt lóra mi, a turfon kívüliek is, mert az a tény, hogy ezt a híres versenyt három éven át mindig ugyanaz a magyar istálló-tulajdonos, magyar ló es magyar lovas nyerte meg nem csak nálunk, de a külföldi érdeklőlők előtt is hosszú időre büszkesége lesz a magyar lótenyésztésnek.

HIREK.

Adományok. A létesítendő esendőrségi internátus alap javára újabban a következő adományok folytak be; úgy mint: a Nagyenyeden állomásozó honvéd- és esendőraltiszték által 1912. május 5-én rendezett jótékonyezulu mulatság rendező bizottságától 300 korona és a ruttkai állomásfőnökségtől 10 korona. Ezen újabb adományokkal, melyeknek egyikéről alább részletese tudositást közlünk, az alap vagyona 27,195 korona 88 fillerre emelkedett.

Mulatság a jótékonyág szolgálatában. A Nagyonyeden állomásozó honvédzászlóalj és a esendőrszárny altisztika, Jatzin Rajmund honvéd ezredes, ezredparancsnok és csikszentimrei Csató Ferencz ezredes, esendőrkertületi parancsnok urak fővédnöksége és az állomás honvéd- és esendőrtisztikáranak védnöksége alatt, 1912. évi május hó 5-én az altiszti özvegyek és árvák felsegélyezésére és a létesítendő esendőrségi gyermekinternátus javára, a kolozsvári VI. honvédkerületi zenekar közreműködésével, hangversenynyel egybekötött zártkörű táncestetélyt rendezett. A tisztikar védnöksége alatt a nagyenyedi intelligencia élénk részvételével fényesen sikerült jótékonyezulu mulatság tisztá jövedelmének fele, vagyis a már fennobb nyugtázott 300 K a rendezőbizottság által a létesítendő esendőrségi internátus javára fordítottat. A tekintélyos anyagi siker biztosításához felülfizetésekkel, amiért a rendezőbizottság ezuttal is köszönetét fejezi ki, a következők járultak hozzá; u. m.: a m. kir. kolozsvári 21. honvéd gyalogezred tisztii rendelkezési alapja 50 K, Szász József Alsófehér megye főispánja 20 K, dr. Nagy Albert ny. vezértörzsorvos 20 K, csikszentimrei Csató Ferencz esendőrezredes 30 K, Pfeiffer Károly esendőrnagy 8 K, Szigethy János ny. honvédőrnagy 7.60 K, Sayuan József ny. esendőrnagy 10 K, Cömöry László esendőrszázados 3 K, Cziboro István esendőrszázados 15 K, dr. Bartók József honvéd- ezredorvos 18 K, Szakáll Kálmán honvédszázados 5 K, Szmazsenka Ervin esendőrhadnagy 8 K, Czironner József esendőrhadnagy 3 K, Molnár N. tart. honvédhadnagy 8 K, Kriston György esendőrszázados 1 K, Isó Jonó esendőrszázados 5 K, Balogh András esendőrszázados 2 K, Imre József főszolgabíró 5 K, Török Bertalan főlköbintokos 5 K, Czirner Ákos v. aljegyző 1.40 K, ifj. Czirner László nagykereskedő 7.40 K, dr. Székely János főgimnáziumi tanár 0.80 K, Szóke István várnagy 5 K, Solymony Bálint körjegyző 3 K, Papp János gyárigazgató 5 K, Klomn Pál nagykereskedő 10 K, Balla István vegyeskereskedő 2 K, Volfart József vendéglős 2 K, Mildós Imre vendéglős 3.40 K, Szabó Ferencz közművesmester 4 K, dr. Szlávik Imre 5 K, Kollár Ferencz gyári üzemvezető 5 K, Földes Ede könyvkereskedő 2 K,

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor. alk trészekből és gummikból 20% árengedm. rész esznek. Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár- és varrógép nagyraktár

SZEGED.

Fodor Károly pékmester 0:40 K, Kálmán János hűd-
pösti építész 1:40 K, Mannheim Herman 0:40 K, ifj.
Aczól Károly ókszerész 4 K, Fischer József műkertész
1:40 K, Incze István hentes 10 K, Mannheim N. 1 K,
Horváth Pál bankigazgató 5 K, Felvinczi Gyula 1 K,
Felvinczi József 1 K, Szatyori Jenő 1 K, Balla Béla
hentes 8 K, Hödliel Ferenc 0:08 K, Simon András es.
örmester 3 K, Pálmai Antal es. örmester 1 K, Méznai
Imre es. örmester 1 K, Demkó István es. örmester 1 K,
Bartalis Péter es. örmester 1 K, Fülöp Ferenc es.
örmester 2 K, Vincze István es. örmester 5 K, Barabás
Károly es. örmester 1 K, Kelomen János es. örmester
5:60 K, Jakó József es. örmester 3 K, Pestyán István
es. örmester 5:60 K, Tamás András es. örmester 3 K,
monorai csendőrőrs 10 K, Siklódi András es. örvezető
1 K, Majláth Mihály csendőr 1 K, N. N. 0:40 K, N. N.
0:40 K, N. N. 0:40 K, N. N. 0:40 K és N. N. 1 K.

Az egyenruházat és rendfokozati jelvények és
elnevezések megváltoztatása. A folyó évi május hó
15-én megjelent 14. színnu honvédségi «Közlöny»-ben (szab. rend.) közölt 5424/ein. számú honvé-
delmi miniszteri körrendelet szerint, Ó császári és apos-
toli királyi Felsőge 1912. május hó 1-én Bécsben kelt
legfelsőbb elhatározásával a m. kir. és m. kir. horvát-
szlapon csendőrség öltözetében, rendfokozati jeleiben és
elnevezésében keresztül viendő változások foganatosítását
legkegyelmesebben megengedni méltóztatott. E nagy
horderejű és a csendőrség történetében korszakalkotónak
nevezhető változásokra vonatkozó körrendeletet lapunk
mai számának «Hivatalos rész»-ében teljartalmulag
közöljük.

Kétkoronás ezüstérmek kibocsátása. A m. kir.
pénzügyminiszter ur 1912. évi 49,337 számú rendelete
szerint a cs. és kir. ausztriai pénzügyminiszterrel léte-
sített megállapodás értelmében a korona értékre szol-
gó kétkoronás ezüstérmek kiadása 1912. évi május 20-ával
megkezdődött. A kétkoronás érme — és pedig egy a
magyar, mint az osztrák veretük — az 1912. évi XXI.
t.-cz. 1. §. IV. cikkje értelmében mindazon fizetések-
nél, a melyek koronaértékben teljesítendők, névértékben
fogadandók el. A magán forgalomban azonban senki
sincs kötelezve kétkoronásokat 50 koronán túl fizetés-
kép elfogadni, míg az állami és többi közpénztárak a
kétkoronásokat fizetéskép korlátlanul elfogadni tartoz-
nak. A kibocsátott kétkoronás loirását ismertető pénz-
ügyminiszteri rendeletet, lapunk mai számának «Hiva-
talan rész»-ében szintén teljartalmulag közöljük.

Kérem. Tóth Ferenc, Fehér megye Csákerény
községben állomásozó csendőr kéri a III. számú csendőr-
kerület területén állomásozó Tata István csendőrt, hogy
ezimét vele közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

A földgáz felhasználása. Most, a mikor hazánkban
több helyütt a földből oly gázok törnek elő, melyeket
világításra, gépek bajtására föl lehet használni, aktuális
egy két dolgot róla elmondani. A közönségnek talán fel-
tűnt és nem tudta magyarázatát adni, miért engedték
oly soká szabadon áramlani a földből kitóduló gázok-
kat anélkül, hogy fölhasználták volna. Mindenestre
a közönségnek ninosen tudomása arról, hogy a földgáz

milyen veszélyes. Sok helyütt. Így Németországban, Wietno
környékén, valamint Oello vidékén a földgáz csak időn-
ként tódul föl, habár kezdetben iszonyú mennyiség-
ben jelentkezett. Természetes, hogy a földgázt fölhasz-
nálani lehetséges legyen, arra sokféle berendezést kell
készíteni, a mi nagy költséggel jár. Így például olvezetők
csövek berendezése, lámpák, vagyis gyújtó és világító
készülékek felállítása nagy befektetést igényel. Már most
esetleg a gáz felmondja a szolgáltatást, vége az összes
berendezésnek. Ha pedig villanyfejlesztésre kívánják a
földgázt fölhasználni, úgy ismét sok pénzt kell befek-
tetni a berendezésre. Ez is nagy rizikóval jár. Ez az oka,
hogy a vállalkozók kissé meggondolják a dolgot, mielőtt
pénzüket a vállalatba befektetnék. Azonban hazánkban
az eddigi kutatások és kísérletezések azt a föltevést igazol-
ták, hogy a földgáz legalább is állandóságban maradj.
Mindazonáltal csak az állam bír nagyobb vállalkozásra,
nagyobb szabású kihasználásra berendezéseket tenni, azért
ő vette a kezébe a dolgot. Azonban némely vidéken már
egyes vállalkozó értékesíti a földgáz hasznavehetőségét,
még pedig szép eredménnyel. Csodálatos, hogy még
eddig senki sem gondolt a földgáz olyféle értékesítésre,
hogy a kitóduló gázt tartályokba felfogva, különböző
vidékekre szállítsa gyárak részére. Még különösebb, hogy
most, amikor a ballonformájú léghajókat drágán töltik
meg a szükséges gázokkal, az olcsó földgázt orra a célra
nem használják föl.

A villamosság hatása az ember növéseére. Érdekes
kísérletet végzett Arrhonius, a híres avéd fizikus. Körül-
belül félesztendő előtt egy népiskolában lehetőleg egy-
koru, egyforma növésű, egészséges fiut és leányt válogat-
tott ki. Ezeknek a gyermekeknek a fölével a tanulást
egy nagy, tágas szobában folytatta, a melynek a leve-
gője, anélkül, hogy a tanítók és tanítványok sejtették
volna, különös készülékek segítségével, erős villamossággal
volt telítve. A másik ötven gyermek ugyanolyan nagyságú
és fekvésű szobában tanult, amelynek a levegőjét azon-
ban nem telítették villamossággal. Félév leforgása után
a tudós a következőket állapította meg: A villamos-
ságnak kitett fiúk és leányok két büvelyknyit, vagy ennél
valamivel többet, a villamosságnak ki nem tett gyerme-
kek pedig alig egy és negyed büvelyknyit nőttek. E mellett
a villamosság hatására alatt a gyermekek szellemi képességei
is sokkal jobban fejlődtek.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos leíról-
sokra és névtelen levelekre nem válaszol, köziratot
vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly
esetekben válaszol, ha a válasz — könnyességénél
fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél-
fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyegyet ne küld-
nek.

K. 33. «A becsületos napszámon»-ról írt cikkje nem illi meg
mértékünköt.

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kötézer gyárosnál
telep: Bpest, VII., Erzsébet-körút 50.

legújatosabban készre hoztunk összes betegápolási tár-
gyak, kötszerek, fecskén. 6k, m. kir. szab. Polgár-főle
söréktők, gummiharisnyák stb. stb. — Képes árjegyzéket
ingyen és bérmentve küld az úrlátvezetőség, csak meg-
adandó, mily tárgy szükségeltetik.

Ezen hirdetés
lekioldása minden
10% ártedves-
mény a Csendőrs.
Lapok olvasóinak.

B. M. 1886. A költség megtérítésére — ha a kiadás indokolt volt — számíthat.

London 28. 1. Az előző idő is beszámít. 2. Kötvelevélnek lejárta előtt nem léphet át.

115. 1. Czégeket vagy vállalatokat nem ajánlhatunk s azokról bírálatot nem mondhatunk. 2. Nem tudjuk.

90. „Országos Pályázati Közlöny” Bpest, IX., ker. Üllői-út 55. Leszerelő. Így távolból nem ítélni meg az ügyet. Ha úgy érzi, hogy érdekein sérelem történt, forduljon panaszával az illetékes helyre. A bélyeget a lap javára bevételeztük.

B. őrmester. Bármelyik fegyverkereskedésben.

01077. Ha panasza van, lépjen a hivatalos utra; ily ügyekben nem adhatunk véleményt.

Bizalom. 1. Átvehetik. 2. Kérje a kiballgatásnál.

1876. 11./10. Nem tudjuk, hogy milyen szerződést írt alá s így csak azt tanácsolhatjuk, hogy forduljon egy jó ügyvédhez, mert ily bouyolultabb ügyekben a jó ügyvédi tanács megkíméli önt aránylag csekély költségen sok kellemetlenségtől.

Tavaszi. Eltávozási engedéllyel elmehet.

6782. Pontosan nincsen körülírva, de véleményünk szerint épen azért úgy tekintendő, mint az édes gyermek. A legjobb volna hivatalos uton döntést kérni.

1887. 1. Részben. 2. Nem tudjuk tisztetektől érte vagy legénységet?

P. J. őrszt. Három évig köteles szolgálni, azután pályázhatik.

N. J. csendőr. Egy testületbe sem léphet át.

R. J. járásőrmester. Igen.

37. sz. csendőrőrs. Európában nekünk csak Németország adja ki.

911. Nagyon helyesen írja, hogy a csendőr hivatásának csak akkor lesz képes minden tekintetben megfelelni, ha ismereteinek bővítéséről, elméje műveléséről egy pillanattig sem feledkezik meg, vajha minden csendőr megfogadná szavait. Czikkét, daczára annak, nem közöljük, mert az óvatosság definíciója — amely pedig alapja az értekezésnek — merőben téves. Tulzott dolog azt állítani, hogy csak a művelt ember az óvatos s hogy mennél tudatlanabb — tehát közelebb áll az állathoz — annál kevésbé óvatos. Ugyan, ugyan! hiszen épen az állat (különösen a vad) nagyon is óvatos s a műveltség fokát az óvatosságtól függővé tenni nem lehet és nem helyes.

83. Nem közölhető.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

5241/eln. *Ő császári és apostoli királyi Felsége* 1912. évi május hó 1-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a magyar királyi csendőrség tiszti és tisztviselői állománya:

1912 január 1-ével:

8 századossal, 1 főhadnagy-számvivővel és 1 számtanáccsal felemeltessék, 8 főhadnaggyal pedig apasztassák — és

1912 július 1-ével:

1 ezredes, 1 alezredes, 1 őrnagy, 8 százados, 6 főhadnagy, 3 hadnagy és 2 százados-számvivővel felemeltessék.

A m. kir. csendőrségnél a rendszeresített tiszti és tisztviselői állomány a következő:

1912 január 1-ével:

1 altábornagy, 1 vezérőrnagy, 10 ezredes, 8 alezredes, 9 őrnagy, 75 százados, 66 főhadnagy, 70 hadnagy, 8 százados-számvivő, 7 főhadnagy-számvivő, 5 hadnagy-számvivő, 2 főszámtanácsos, 1 számtanácsos;

1912 július 1-ével:

1 altábornagy, 1 vezérőrnagy, 11 ezredes, 9 alezredes, 10 őrnagy, 83 százados, 72 főhadnagy, 73 hadnagy, 10 százados-számvivő, 7 főhadnagy-számvivő, 5 hadnagy-számvivő, 2 főszámtanácsos, 1 számtanácsos.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsó finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtaul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérendő.

36

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrűből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény mellett szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

MEGELŐZÖTT!
MOSKOVITS
ANATOMIAI
CZIPŐGYÁR R.T.
MAGYVÁRAD
BUDAPEST
RÁKÓCZI-ÚT

Körrendelet.

5242/eln. sz. *Ő császári és apostoli királyi Felsége* 1912. évi május hó 1-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben *megengedni* méltóztatott, hogy a m. kir. és m. kir. borvát-szlavon csendőrségnél:

1. Tisztek, tisztjelöltek, tisztviselők és az összes legénység részére a zubbony az eddigi sötétzöld szövetből és a jelenlegi szabás mellett zsinórzat és fémgombok nélkül ránczos mellszobekkel;

2. a legénység részére őrmestertől lefelé a szabályszerű tisztsapka (A—26. jelzetű Öltözeti és felszerelési szabályzat C. fejezet) alakjának megfelelő fekete selyemmel átszőtt, sárga zsinórral és sárga gombbal ellátott, az oldal- és felső varrásokon buzér-vörös szegélyzettel beeresztett fekete színű sapka;

3. a valóságos őrmesterek részére a kettős gallérszománnyal;

4. a csendőrök részére a véglegesítés napjától, a szakaszvezetői rendfokozati jel;

5. a különítmény-, őrs- és járásparancsnok részére, mint önálló parancsnoki jelvény, a zubbony és dolmány hajtókáin a sapkán lévő gombhoz hasonló egy-egy sárga sima kis lapos fémgomb rendszeresíttessék.

A fentiek kapcsán a m. kir. belügyminiszter urral és a borvát-szlavon-dalmát bán, mint királyi biztos urral egyetértőleg a következőket rendeltem:

A csendőrségi próbaszolgálatba lépők előbbeni osztagvezetői rendfokozati jeleiket — tehát az őrsvezetői rendfokozatot is — megtartják, kivéve az őrmestereket, a kikre nézve az 1904. évi 25,604/16. sz. rendeletem B. 2. pontjában foglaltak továbbra is érvényben maradnak, vagyis ezek a szakaszvezetői rendfokozati jelet kapják. Elnevezésük: *próbaszendőr*.

Az egy évi próbaszolgálat letelte után, a véglegesítés alkalmával, valamennyi próbaszendőr a szakaszvezetői rendfokozati jelet kapja. A neve: *csendőr*.

Azok a csendőrök, kik az altiszti vizsgát sikerrel letették, a vizsga után *csendőr* az. *őrmester*-ekké léptetendők elő. Ezek csendőri illetékben részesülnek.

A csendőr az. *őrmesterek* rangsorban való fokozatos előléptetés mellett: *őrsvezető* az. *őrmester*-i majd *őrmester*-i elnevezést nyernek.

Az *őrsvezető* az. *őrmester* a jelenlegi *őrsvezetői* illetéket kapja.

Az altiszti iskolát már korábban végzett az. *őrsvezető* az. *őrmester*-ekké, az *őrsvezető* az. *őrmester*-ekké pedig *őrsvezető* az. *őrmester*-ekké léptetendők elő.

A most felsorolt új rendfokozati elnevezések következtében: a próbaszendőr az. *őrsvezető*, csendőr az. *őrsvezető*, az. *őrsvezető* 11-od altiszt és *őrsvezető* elnevezések elmaradnak.

Ez a rendelet a hadapródjelöltek és hadapródok elő-

léptetésére nézve kiadott 10,033/eln. 1909. és 67,615/XVI. 1891. számú rendeletet nem érinti.

A különítmény-, őrs- és járásparancsnokok részére parancsnoki jelvényként rendszeresített kis sárga lapos fémgomb, melynek átmérője 12 milliméter, akként illesztendő a zubbonyhajtókára, hogy annak alsó széle a gallérszománnyal felső szélét érintve, a hajtóka hátsó szélétől öt milliméter távolságra legyen; a dolmányon szintén ezen méretnek és elhelyezésnek megfelelő módon alkalmazandó.

A gombot irodai, segédoktatói, pótlóidomítói stb. alkalmazásban levő altisztek nem viselhetik.

A kettős gallérszománnyal két centiméter széles, mintázott, aranysárga selyemből van, mely közepén megyszínű selyemesikkal osztatik ketté.

A valóságos őrmestereknek — bármely alkalmazásban is legyenek, — megengedtetik, hogy szolgálaton kívül, vagy irodájában a sajátjukból beszerzett, nyitott selyem kardbojtot és aranysárga selyempaszománnyal ellátott hordszíjukon gyalogtishti kardot viselhessenek.

A jelenlegi zubbonyoknak kihordási ideje tisztek, tisztjelöltek és tisztviselőknél két év, a legénységéknél négy év.

Az újonnan rendszeresített sapkákkal a legénység mielőbb állítandó; a jelenlegi sapkák még elhordhatók.

A járőrvezetői jelvény adományozására, elvonására és viselésére vonatkozólag az 1895. évben 1809/16. szám alatt kiadott rendeletem továbbra is érvényben marad.

A járőrvezetői jelvényekkel ellátott és arra alkalmas csendőrökről a szakasz-, a járőrvezetői jelvényekkel ellátottakról pedig a száruparancsnokságnál előjegyzés vezetendő.

Ez a rendeletem az alosztályokkal a kerületi parancsnokságok által azonnal közzendő.

Budapesten, 1912. évi május hó 6-án.

Haza Samu s. k. bouvédelmi miniszter.

A m. kir. pénzügyminiszter 1912. évi 40,337. szám alatt a koronáértékre szóló kétkoronás ezüstérmék leírása tárgyában a következő hirdetményt becsátolta ki.

Hirdetmény.

Az 1912. évi XX. törvényozikk alapján veretendő kétkoronás ezüstérme képlapján *Ő császári és apostoli királyi Felsége* mellképe a következő körirattal: *«Ferencz József I. K. A. Cs. és M. H. S. D. O. Ap. Kir.»* azaz *«Isten Kegyelmeiből Ausztriai Császár és Magyar-, Horvát-, Szlavon-, Dalmátországok Apostoli Királya»*. *Ő Felsége* mellképe alatt a körmüozlatyui pénzverde jegye *«K. B.»* látható; a hátlapon lebegő angyalok által tartva a magyar szent korona van, a korona alatt buzakalászból és eszterfalommból font, felfelé nyitott koszoruba foglalva az értékelzés: *«2 koronás»* és a veretés évszáma.

A kétkoronások karimája sima és rajta mélyített betűkkel a szavak olvashatók: *«Bizalmam az ősi erényben»*.

A lapok pereme mindkét oldalon emelkedett és sima és azon belül gyöngysor vonul körül.

A kétkoronások átmérője 27 milliméter.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban vert kétkoronás érme ötvözetű, sulya és átmérője ugyanaz, mint a magyarveretű erméé.

Külsőalakja a következő:

A képlapon Ő Felségének mellképe látható a következő körirattal: „Franz Jos. I. D. G. Imp. Austr. Rex Boh. Gal. Ill. Etc. Et Ap. Rex Hung.»

A hátlapon a császári sas látható és e felett köriratként az értékjelzés „II. Coronæ” és a veretés évszáma római számjegyekben; a császári sas alatt az értékjelzés „2 Cor.” és a veretés évszáma arab számjegyekben.

Az érme sima karimáján mélyített betűkkel e szavak olvashatók: „Viribus Unitis.”

A lapok pereme mindkét oldalon emelkedett és sima és azon belül gyöngysor (gyöngy gyöngyöt érintve) vonul körül.

Az 1912. évi XX. törvényzikk 5. §-a értelmében egyebekben az egykoronásokra vonatkozó törvényes rendelkezések a kétkoronásokra is alkalmazandók.

Ugyanez érvényes az 1912. évi XXI. törvényzikk 1. §. IV. cikké értelmében az ausztriai veretű kétkoronásokra is.

Kelt Budapesten, 1912. évi május hó 7-én.

Teleszky János s. k.
m. kir. pénzügyminiszter.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Kinevezettek:

1912 május 1-ével:

csendőr járásörmesterekké:

Kalina János	örmester (1. rangszám) az V.,
Szudár Marin	” (2. ”) a VI.,
Györei István	” (3. ”) a VIII.,
Czifra János I.	” (4. ”) a VII.,
Barth Károly	” (5. ”) a IV.,
Onetb György	” (6. ”) az I.,
Jankó Már	” (7. ”) és
Asztalos Sándor	” (8. ”) a VIII. sz.

csendőrkerület állományában; továbbá

csendőr törzsörmesterekké:

Varjassy Iván örmester (1. rangszám) a IV.,
Zagyva István ” (2. ”) és
Kántor Géza ” (3. ”) a III. számú
csendőrkerület állományában.

Várakozási illetékekkel szabadságoltatott:

Gabriel Alajos VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett újbóli felülvizsgálat alapján, mint „jelenleg szolgálatképtelen”, 1912. évi április hó 1-től számítandó bat óra.

Választott lakhely: Dombóvár.

Okiratilag megdicséretetett:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Grigely Antal, Radványi Mihály és Baráth István V. számú csendőrkerületbeli járásörmesterek, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt, a közbiztonsági szolgálat terén állandóan fáradhatlan buzgalommal kifejtett eredményes tevékenységük, alárendeltjeik helyes nevelése és példás magatartásukért.

Molnár Salamon és Olexik József törzsörmesterek, valamint Pilinger József örmester, mindhárman az V. számú csendőrkerület állományában, az irodai szolgálat terén állandóan nagy szorgalommal és lelkiismeretes pontossággal kifejtett eredményes tevékenységük, alárendeltjeiknek helyes befolyásolása és vezetése, valamint példás magatartásukért.

Zsigó József V. számú csendőrkerületbeli csendőr ez. örmester, az 1912. évi márczius hó 27-én Trsztena községben pusztított és a község kétharmad részét elbarmvasztott tűzvesz alkalmával a laktanya kincstári tárgyainak biztonságba helyezése, valamint a laktanya melléképületeinek és ezzel kapcsolatban a községházának is a tűztől való megmentése körül férfias bátorsággal kifejtett önfeláldozó tevékenységeért.

Inecz Sándor I. VII. számú csendőrkerületbeli örsvezető ez. örmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, különösen pedig az 1910. évben egy tiz tagból állott pénzhamisító szövetkezetnek, hosszas, fárasztó és nagy leleményességgel vezetett nyomozás utáni kiderítése és a tettesek közrekerítése alkalmával kifejtett eredményes tevékenységeért.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

... könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban

Honvédelmi miniszter úr Ő nagyméltósága által legujabban kiadott közzgaldalkodásra vonatkozó Cs 20 jelzésű „Határozmányok” czimű szolgálati könyvben előirt minták szerinti nyomtatványok és könyvek nemkülönben leltárak raktárunkon már készen kaphatók.